

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ
ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Παρακολουθοῦσα ἀπό πολλῶν ἐτῶν τάς εἰς τόν περιβαλλοντικόν τομέα καταστροφικάς ἐν τῷ κόσμῳ ἐξελίξεις, ἡ Μήτηρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, γρηγοροῦσα, πρωτοβούλως ὤρισε τήν ἀρχήν ἐκάστου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους ὡς ἡμέραν ἀφιερωμένην εἰς τήν Δημιουργίαν, εἰς τό περιβάλλον, καλοῦσα κατ' αὐτήν σύμπαντα τόν Ὁρθόδοξον καί τόν Χριστιανικόν κόσμον, νά ἀναπέμψη δεήσεις καί ἱκεσίας πρός τόν Κτίστην τῶν ἀπάντων, εὐχαριστηρίους μέν διά τό μέγα δῶρον τῆς Δημιουργίας, ἱκετηρίους δέ διά τήν προστασίαν καί σωτηρίαν αὐτῆς ἀπό πάσης προσβολῆς ὁρατῆς ὑπό τῶν ἀνθρώπων καί ἀοράτου. Οὕτω, λοιπόν, καί ἐφέτος, κατὰ τήν εὔσημον ταύτην ἡμέραν, ἀπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὑπομιμνήσκομεν τήν ἀναγκαιότητα εὐαισθητοποιήσεως ὄλων ἐνώπιον τῶν οἰκολογικῶν προβλημάτων τά ὁποῖα ἀντιμετωπίζει σήμερον ὁ πλανήτης μας.

Ἡ σημερινή ραγδαία τεχνολογική πρόοδος καί αἱ δυνατότητες καί εὐκολίαι, τάς ὁποίας παρέχει αὕτη εἰς τόν σύγχρονον ἄνθρωπον, δέν πρέπει νά μᾶς ἀποπροσανατολίζουν, ὥστε νά μή ἀναλογιζώμεθα σοβαρῶς, πρό ἐκάστου τεχνολογικοῦ ἐγχειρήματος, τάς ἐπιβαρύνσεις τάς ὁποίας αὐτό προκαλεῖ εἰς τό φυσικόν περιβάλλον καί εἰς τόν πολιτισμόν, καί ἐν γένει πάσας τάς συναφεῖς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι δύνανται νά εἶναι –καί ἀποδεικνύεται ὅτι εἶναι– λίαν ἐπικίνδυνοι καί καταστροφικάί διά τήν κτίσιν καί διά τήν ζωήν τῶν ἐμβίων ἐπί τῆς γῆς ὄντων.

Τὴν ἀναγκαιότητα ταύτην, ἄλλωστε, διεκηρύξαμεν καὶ οἱ ἀδελφοὶ Προκαθήμενοι καὶ Ἱεράρχαι τῶν κατὰ τόπους Ἁγίων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ κατὰ τὴν ἐν εὐλογίαις συνελθοῦσαν κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον ἐν τῇ μεγαλονήσῳ Κρήτῃ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον, ἐπισημάναντες ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ αὐτῆς ὅτι «διὰ τῆς συγχρόνου ἀναπτύξεως τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς τεχνολογίας, ἡ ζωὴ μας ἀλλάζει ριζικῶς. Καὶ ὅ,τι ἐπιφέρει ἀλλαγὴν εἰς τὸν τρόπον ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἀπαιτεῖ ἀπὸ μέρους του διάκρισιν, ἐφ' ὅσον, ἐκτός τῶν σημαντικῶν εὐεργεσιῶν... εἴμεθα ἐπίσης ἀντιμέτωποι καὶ μέ τας ἀρνητικὰς ἐπιπτώσεις τῆς ἐπιστημονικῆς προοδου», μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ ἡ **ἀπειλή** ἢ καὶ ἡ **καταστροφή** τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

Ἀπαιτεῖται συνεχῆς ἐγρήγορσις, κατάρτισις καὶ διδασκαλία, ὥστε νά γίνεται σαφὴς ἡ σχέσις τῆς σημερινῆς οἰκολογικῆς κρίσεως μέ τὰ ἀνθρώπινα πάθη τῆς πλεονεξίας, τῆς ἀπληστίας, τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τῆς ἀρπακτικῆς διαθέσεως, τῶν ὁποίων παθῶν ἀποτέλεσμα καὶ καρπός εἶναι ἡ βιουμένη περιβαλλοντικὴ κρίσις. Ἀποτελεῖ, ὡς ἐκ τούτου, μονόδρομον ἡ ἐπιστροφή εἰς τὸ **ἀρχικόν κάλλος** τῆς τάξεως καὶ τῆς οἰκονομίας, τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς ἀσκήσεως, τὰ ὁποῖα καὶ δύνανται νά ὀδηγήσουν εἰς τὴν σώφρονα διαχείρισιν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἰδιαιτέρως, ἡ ἀπληστία διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν ὀδηγεῖ μετὰ βεβαιότητος εἰς τὴν πνευματικὴν πτώχευσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ὁποία συνεπάγεται τὴν καταστροφὴν τοῦ περιβάλλοντος: «Αἱ ρίζαι τῆς οἰκολογικῆς κρίσεως εἶναι πνευματικαὶ καὶ ἠθικαί, ἐνδιάθετοι εἰς τὴν καρδίαν ἐκάστου ἀνθρώπου», ἐπεσήμανεν ἡ εἰρημένη Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπευθυνομένη εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον, «ὁ δὲ πόθος τῆς συνεχοῦς ἀυξήσεως τῆς εὐημερίας καὶ ἡ ἄμετρος κατανάλωσις ἀναποφεύκτως ὀδηγοῦν εἰς τὴν δυσανάλογον χρῆσιν καὶ τὴν ἐξάντλησιν τῶν φυσικῶν πόρων» (Βλ. ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ κειμένου «Ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας»).

Συναφῶς, τελοῦντες σήμερον, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, τὴν μνήμην τοῦ Ὁσίου Συμεῶν τοῦ Στυλίτου, τοῦ μεγάλου τούτου στύλου τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ μνημεῖον τοῦ ὁποίου, ὅπως καὶ ἕτεροι θαυμαστοὶ ἀρχαιολογικοὶ χῶροι ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ παντί, ὡς ὁ περίφημος τῆς ἀρχαίας Παλμύρας, συγκαταλεγόμενοι μεταξύ τῶν **κορυφαίων παγκοσμίως μνημείων πολιτισμικῆς κληρονομίας**, ὑπέστησαν

τήν βαρβαρότητα καί τά δεινά τοῦ πολέμου, ἐπισημαίνομεν καί ἔν ἐξ ἴσου σημαντικόν πρόβλημα: τήν **κρίσιν πολιτισμοῦ**, ἡ ὁποία κατά τά τελευταῖα ἔτη ἀποβαίνει **παγκόσμιος**. Ἄλλωστε, **Περιβάλλον** καί **Πολιτισμός** εἶναι ἔννοιαι καί ἀξίαι παράλληλοι καί ἀλληλοπεριχωρούμεναι. Ὁ περιβάλλον τήν ἀνθρωπότητα **κόσμος** ἐδημιουργήθη διά τοῦ μονολεκτικού προστακτικοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ «Γενηθήτω» (πρβλ. Γεν. α', 3,6,14). Ὁ **πολιτισμός** ἐδημιουργήθη ὑπό τοῦ προικισθέντος διά λογικοῦ νοός ἀνθρώπου, ὡς ἐκ τούτου δέ, καί ὁ πρὸς αὐτό σεβασμός εἶναι αὐτονόητος καί ἐπιβεβλημένος, ἐφ' ὅσον μάλιστα ὁ ἄνθρωπος εἶναι καί τιμᾶται ὡς ἡ **κορωνίς τῆς Θείας Δημιουργίας**.

Διό καί ὀφειλετικῶς ἀπό τοῦ Ἱεροῦ τούτου Κέντρου τῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ θησαυρίζοντος μοναδικήν παράδοσιν καί διατηροῦντος τὰς εὐρυτέρων παραμέτρων ἀξίας τῆς πολιτισμικῆς κληρονομίας, ἐφιστῶμεν τήν προσοχήν πάντων τῶν ὑπευθύνων καί παντός ἀνθρώπου εἰς τήν ἀναγκαιότητα τῆς προστασίας, παραλλήλως πρὸς τό φυσικόν περιβάλλον, καί τῆς παγκοσμίου πολιτισμικῆς κληρονομίας, ἡ ὁποία εὐρίσκεται ἐν κινδύνῳ, ἐξ αἰτίας τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς, τῶν πολεμικῶν συρράξεων ἀνά τήν ὑφήλιον ἀλλά καί ἄλλων αἰτίων.

Οἱ πολιτισμικοὶ θησαυροί, οἱ ὁποῖοι ὡς **μνημεῖα** θρησκευτικά καί πνευματικά, ἀλλά καί, ὡς διαχρονική ἔκφρασις τοῦ ἀνθρωπίνου νοός, ἀνήκουν εἰς ἅπασαν τήν ἀνθρωπότητα καί ὄχι ἀποκλειστικῶς εἰς τά κράτη ἐντός τῶν συνόρων τῶν ὁποίων εὐρίσκονται, διατρέχουν τοὺς αὐτοὺς κινδύνους πρὸς τό περιβάλλον καί, ὡς ἐκ τούτου, ἡ μέριμνα διά τήν προστασίαν τοῦ τε περιβάλλοντος καί τῶν ἀτιμήτων ἀξιῶν τοῦ πολιτισμοῦ κρίνεται ἐπιβεβλημένη, διά τό εὖ ζῆν τῆς ἀνθρωπότητος ὁλοκλήρου.

Ἡ φθορά καί καταστροφή ἑνός πολιτισμικοῦ μνημείου μιᾶς χώρας πληγώνει τήν οἰκουμενικήν κληρονομίαν τῆς ἀνθρωπότητος· ὡς ἐκ τούτου, εἶναι χρέος καί καθῆκον παντός ἀνθρώπου, ἰδιαίτερος ὅμως ἐκάστου πεπολιτισμένου κράτους, νά ἐνισχύσῃ τά μέτρα προστασίας καί διατηρήσεως εἰς τό διηνεκές τῶν μνημείων αὐτοῦ. Ὅθεν, εἶναι ἀπαραίτητον πᾶσα συντεταγμένη Πολιτεία δικαίου καί νομιμότητος νά ἀποφεύγῃ ἐνεργείας, αἱ ὁποῖαι προσβάλλουν τήν ἀκεραιότητα τῶν «παγκοσμίων μνημείων» αὐτῆς καί ἀλλοιώνουν τὰς αὐτοὺς ἀξίας τὰς ὁποίας ἕκαστον τούτων ἐκπροσωπεῖ.

Συνειδητοποιοῦντες τὴν πανορθόδοξως διακηρυχθεῖσαν «μεγίστην εὐθύνην ἡμῶν νὰ παραδώσωμεν εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς βιώσιμον φυσικὸν περιβάλλον καὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ κατὰ θεϊὰν βούλησιν καὶ εὐλογίαν» (Ἐγκύκλιος Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου) καὶ ὅτι «ὄχι μόνον αἱ σημεριναί, ἀλλὰ καὶ αἱ μελλοντικαὶ γενεαὶ ἔχουν δικαίωμα ἐπὶ τῶν φυσικῶν ἀγαθῶν, τὰ ὅποια μᾶς ἐ χάρισεν ὁ Δημιουργός» (ἀπόφασις Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου «Ἀποστολή τῆς Ἐκκλησίας»), προσκαλοῦμεν πάντας εἰς ἐπιστράτευσιν δυνάμεων, καὶ ἰδιαίτερος τῆς **προσευχῆς**, εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν προστασίαν τοῦ περιβάλλοντος ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν ἔννοιαν αὐτοῦ, ἥτοι ὡς ἀρμονικὴν σύζευξιν φυσικοῦ καὶ ἀνθρωπογενοῦς πολιτιστικοῦ περιβάλλοντος, καὶ ἰκετεύομεν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὥστε μέ τὰς πρεσβείας τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Παμμακαρίστου, τὴν φωνὴν τοῦ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ τὴν μεσιτείαν Συμεῶν τοῦ Στυλίτου καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, νὰ φυλάττη τὸν **κοινὸν φυσικὸν καὶ πολιτισμικὸν οἶκον** ἡμῶν ἀπὸ πάσης ἐπερχομένης ἀπειλῆς καὶ καταστροφῆς καὶ νὰ παρέχη ἀδιαλείπτως πλουσίως ἐκχεομένην τὴν εὐλογίαν Αὐτοῦ εἰς αὐτόν.

Ἐν κατανύξει ψυχῆς καὶ ἐν προσευχῇ καρδίας, μετὰ πάντων τῶν πιστῶν, δεόμενοι τοῦ Δημιουργοῦ τῆς Κτίσεως, τῆς ὄρατῆς καὶ τῆς ἀοράτου, τῆς νοητῆς καὶ τῆς νοουμένης, νὰ χαρίζῃ «εὐκράτους καὶ ἐπωφελεῖς τοὺς ἀέρας, εὐμέτρα δέ καὶ γαληνά τὰ ὑέτια ὕδατα, πρὸς δαψιλῆ καρποφορίαν τῆς γῆς» καὶ νὰ παρέχη εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα «εἰρήνην βαθεῖαν, εἰρήνην τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν», ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὸν Οἶκον τῆς γῆς τὴν Χάριν καὶ τὸ ἄπειρον Ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

βις' Σεπτεμβρίου α'
Ὁ Κωνσταντινουπόλεως β .
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν